

ट्रॅक्टरचलित ज्योती कांदा रोपे लागवड यंत्र -

शिफारस - कांदा रोपे लागवडीसाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या ट्रॅक्टरचलित ज्योती कांदा रोपे लागवड यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

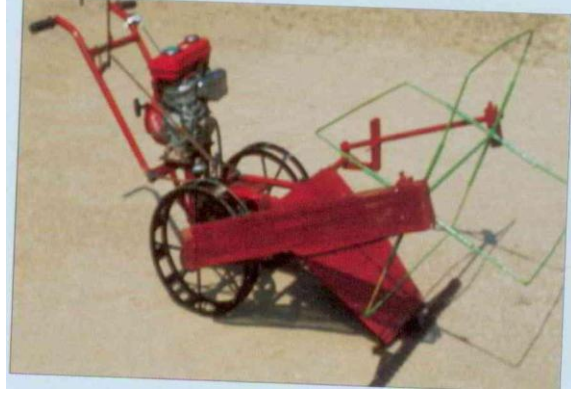
प्रसारणाचे वर्ष - २०११

वैशिष्ट्ये -

- हे यंत्र ४५ ते ५५ अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरने चालविता येते.
- कांदा रोपाची लागवड २०x११ से.मी. करता येते.
- या यंत्राद्वारे एका तासात ०.०९१ हेक्टर क्षेत्रावर लागवड करता येते.
- या यंत्राद्वारे प्रचलीत पद्धीपेक्षा २९१ मनुष्यबळ / हेक्टर [७२.७५%] बचत होते.

स्वयंचलित लसूण घास कापणी यंत्र -

शिफारस - लसूण घास कापणीसाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या स्वयंचलित ज्योती लसूण घास कापणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०११

वैशिष्ट्ये -

- हे यंत्र १.८ अश्वशक्तीच्या इंजिनने चालवता येते
- या यंत्रामुळे प्रतीताशी ०.०८८ हेक्टर एवढ्या क्षेत्राची कापणी करता येते
- या यंत्राची कार्यक्षमता ७७.०४ टक्के एवढी आहे.
- या यंत्राच्या वापरामुळे पारंपारिक पध्दतीपेक्षा प्रती हेक्टरी १३५ मनुष्यतासांची [९० टक्के] बचत होते आणि खर्चात [४७.९४ टक्के] बचत होते.

ट्रॅक्टरचलित फुले सरीवरंबा बहुपीक टोकण यंत्र -

शिफारस - महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, ट्रॅक्टरचलित फुले सरीवरंबा बहुपीक टोकण यंत्राची सोयाबीन आणि हरभ-याची सरीवरंबा पध्दतीने लागवड करण्यासाठी शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१२

वैशिष्ट्ये -

- या यंत्राच्या सहाय्याने एकाच वेळी सरी वरंबा तयार करून बियांची टोकण केली जाते.
- या यंत्राच्या सहाय्याने हरभरा, सोयाबीन इ. पिकांचे बी टोकण करता येते.
- सरी वरंब्याचा आकार आवश्यकतेनुसार बदलता येतो. तसेच दोन सऱ्यांमधील अंतर व दोन रोपांमधील अंतर बदलता येते.
- बियांची पेरणी वरंब्याच्या वरच्या टोकापासून सरीच्या तळापर्यंत आवश्यकतेनुसार कोणत्याही ठिकाणी करता येते.
- आवश्यकतेनुसार कमी जास्त खोलीवर बियांची टोकण करता येते.
- या यंत्राच्या सहाय्याने २.८ कि.मी. प्रतितास वेगाने ०.४६ हेक्टर क्षेत्रावर एका तासात सरी वरंबे तयार करून बियांचे टोकण करता येते.

१८ अश्वशक्तीच्या वरील ट्रॅक्टरचलित फुले ऊस आंतरमशागत यंत्र -

शिफारस - महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, १८ अश्वशक्तीच्या वरील ट्रॅक्टरचलित फुले ऊस आंतरमशागत यंत्राची १२० ते १५० सेंमी अंतरावरील ऊसाला भर देणे आणि दाणेदार खत पेरणीसाठी शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१२

वैशिष्ट्ये -

- हे यंत्र १८.५ अश्वशक्ती पेक्षा जास्त अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरच्या सहाय्याने ओढता येते
- या यंत्राने मातीचा वरचा थर फोडणे, ऊसाला भर देणे आणि खत पेरणी अशी कामे एकाच वेळी करता येतात.
- खत पेरणी ऊसाच्या मुळांशी झाल्याने त्याची जोमदार वाढ होते.
- बाळ बांधणी तसेच मुख्य बांधणी सुध्दा पीकांचे नुकसान न करता करता येते.
- १२० से. मी. पेक्षा जास्त अंतरावरील ऊसामध्ये हे यंत्र वापरता येते

बहुउद्देशिय फुले शेती यंत्र -

शिफारस - महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित बहुउद्देशिय "फुले शेती यंत्राची" कुळवणी, फणणी आणि विविध पिकांची पेरणी करण्यासाठी शिफारस करण्यात येत आहे.

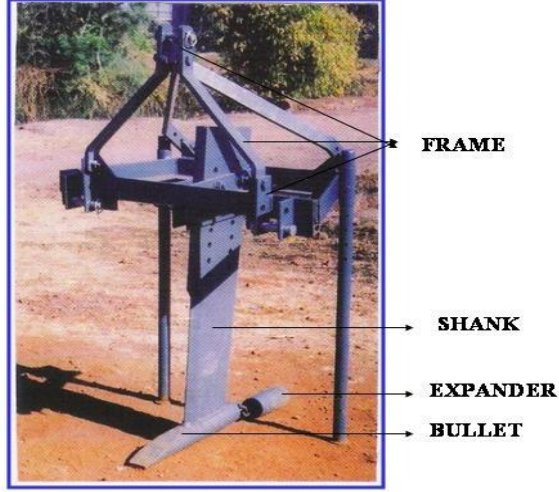
प्रसारणाचे वर्ष - २०१२

वैशिष्ट्ये -

- एका बैलजोडीच्या सहाय्याने चालणाऱ्या या यंत्राद्वारे फणणी, कुळवणी [तुर, सोयाबीन, उडीद, मका, भुईमुग, रबी ज्वारी इ.] विविध पिकांची पेरणी करता येते.
- आंतरपिकाची पेरणी देखील करता येते
- दोन ओळीतील अंतर १२, १५ व १८ इंच इतके कमी अथवा जास्त करता येते.
- बियाणे नियंत्रित करणारी यंत्राणा बाजूला काढून ठेवता येते.
- खताची पेरणी मनुष्याद्वारे चाडयामधून करता येते व बियाण्याच्या खाली व बाजूला २ ते २.५ से.मी. वर खत पडते
- बियाण्याच्या तबकड्या सहजरीत्या बदलता येतात.

ट्रॅक्टरचलित फुले मोल नांगर -

शिफारस - कमी निचरा होणाऱ्या भारी काळ्या जमिनीतील अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या ट्रॅक्टरचलित फुले मोल नांगर वापरण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१२

वैशिष्ट्ये -

- मोल नांगरासाठी सुमारे २५,०००/- इतका खर्च येतो
- मोल नांगराने मोल निचरा करण्यासाठी हेक्टरी रु. १५,०००/- इतका खर्च येतो.
- मोल नांगर ६० ते ७२ एच पी. ट्रॅक्टरद्वारे ओढता येतो.
- मोल नांगराचा उपयोग भारी काळ्या जमिनीतील अतिरिक्त पाण्याचा आणि क्षारांचा निचरा करण्यासाठी होतो.

पॉवरटिलर चलित फुले बहुपीक टोकण यंत्र-

शिफारस - महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित 'पॉवरटिलर चलित फुले बहुपीक टोकण यंत्रांची' विविध शेती पिकासाठी शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१३

वैशिष्ट्ये -

- वजनाला हलके, पॉवरटिलरने सहज ओढले जाते. वजनाचा समतोल साधल्यामुळे वळवतांना त्रास होत नाही.
- ज्वारी, सोयाबीन, हरभरा, मका, भुईमूग, सुर्यफूल, गहू इ. पिकांची टोकण करण्यासाठी उपयुक्त.
- बियाण्याची समान अंतरावर टोकण केल्यामुळे प्रति हेक्टरी रोपांची संख्या योग्य प्रामाणात राहते आणि उत्पादनात वाढ होते.

कमी अश्वशक्ती (< २५) ट्रॅक्टरचलित फुले बहुपिक टोकण यंत्र -

शिफारस - महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, "कमी अश्वशक्ती (< २५) ट्रॅक्टरचलित फुले बहुपिक टोकण यंत्राची" विविध शेती पिकांसाठी शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१३

वैशिष्ट्ये -

- लहान ट्रॅक्टरच्या सहाय्याने ओढता येते.
- ज्वारी, सोयाबीन, हरभरा, मका, भुईमूग, सुर्यफूल, गहू इ. पिकांची टोकण करण्यासाठी उपयुक्त.
- टोकणबरोबरच दाणेदार खताची पेरणी करता येते.
- बियांची टोकण एक समान अंतरावर होते त्यामुळे प्रति हेक्टरी रोपांची संख्या योग्य प्रमाणात राहुन उत्पादनात वाढ होते.

बैलचलित फुले ऊस आंतरमशागत यंत्र -

शिफारस - महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, बैलचलित "फुले ऊस आंतरमशागत अवजाराची" ९० ते १०० सें.मी. अंतरावरील ऊसाला भर देणे आणि आंतरमशागतीसाठी शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१३

वैशिष्ट्ये -

- ऊस पिकामध्ये गवत काढणे, आंतरमशागत आणि भर देण्यासाठी उपयुक्त
- दोन ओळीतील अंतर ९० ते १०० सें. मी. असणाऱ्या ऊसासाठी उपयुक्त
- लोखंडी असूनही वजनाला हलके असल्याने बैलजोडीने सहज ओढले जाते.
- बहुपयोगी अवजारांच्या विविध यंत्रणा सहजासहजी जलदगतीने बदलता येतात.

मानवचलित 'फुले' बिया फोडणी यंत्र -

हिरडा आणि रिठा फोडण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, मानवचलित 'फुले' बिया फोडणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१४

वैशिष्ट्ये -

- हिरडा आणि रिठा या औषधी बिया फोडण्यासाठी उपयुक्त
- हाताने बिया फोडण्यापेक्षा कमी कष्टात जास्त [११ ते १२ कि.ग्रॅ. प्रती तास] औषधी बिया फोडता येतात.
- वजनाला हलके [१२ कि.ग्रॅ.] असल्याने उचलून नेण्यासाठी सोपे.
- वापरासाठी सुलभ.

मानवचलित 'फुले' ज्वारी काढणी यंत्र -

मुळासहित ज्वारी काढण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित, मानवचलित 'फुले' ज्वारी काढणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१४

वैशिष्ट्ये -

- बागायती तसेच कोरडवाहू ज्वारी मुळासहित काढण्यासाठी उपयुक्त.
- हाताने ज्वारी मुळासहित उपटुन काढण्यापेक्षा कमी कष्टात ज्वारी काढता येते.
- वजनाला हलके [२.१ कि.ग्रॅ.] असल्याने उचलून नेण्यासाठी सोपे.
- वापरासाठी सुलभ.

फुले कडबा कुट्टी यंत्र -

शिफारस - एक अश्वशक्ती सिंगल फेजवर चालणाऱ्या विद्युत चलित फुले कडबा कुट्टी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१५

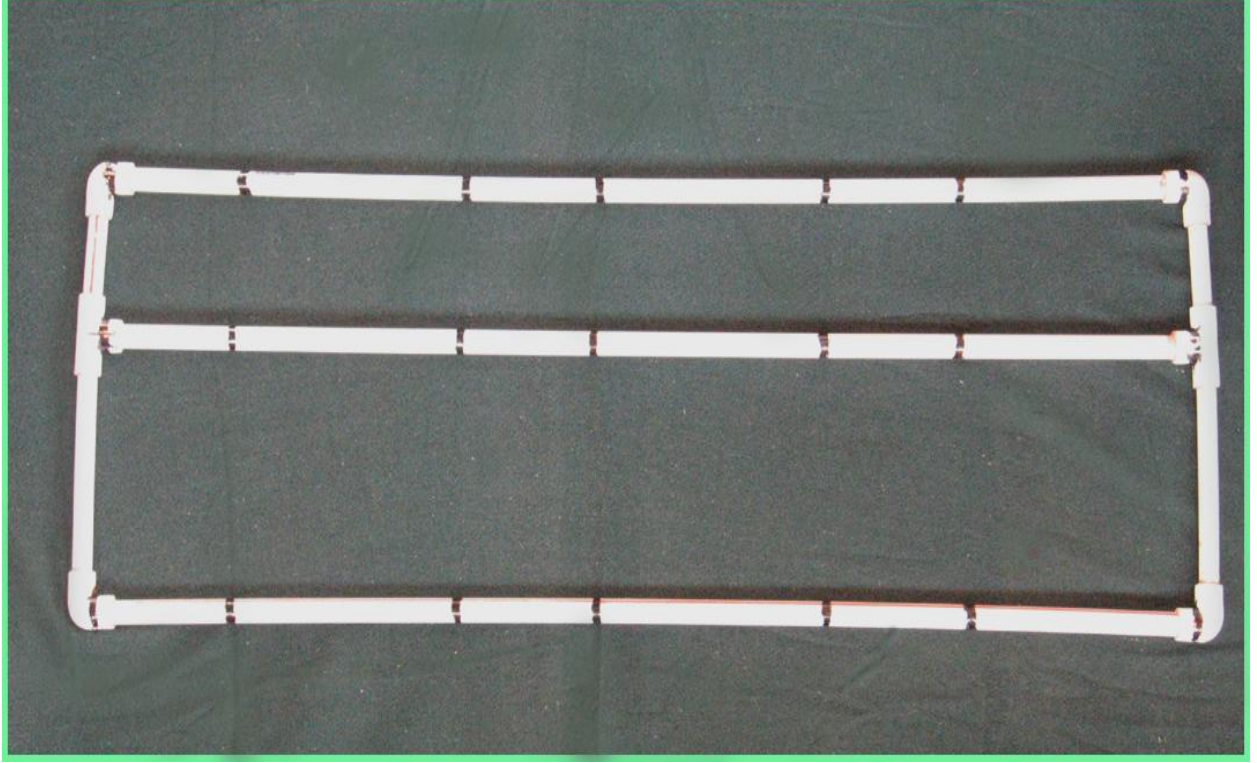
वैशिष्ट्ये -

- लहान व मध्यम शेतकऱ्यांसाठी उपयुक्त
- सिंगल फेज एक अश्वशक्ती विद्युत मोटर चलीत यंत्र
- ओला चारा कुट्टी करण्याची कार्यक्षमता
ज्वारी : ८६.४ टक्के
मका : ८४.१५ टक्के
ऊस : ९१.९ टक्के
- कोरडा चारा कुट्टी करण्याची कार्यक्षमता
ज्वारी : ८६.३ टक्के
मका : ८०.५ टक्के

फुले पीव्हीसी भात लावणी चौकट -

शिफारस - भात पिकाच्या चार सुत्री लागवड तंत्रज्ञानांतर्गत, पुर्नलागवड [१५ सेंमी X २५ सेंमी अंतरावर] व ब्रिकेट खते वापरण्याची सुलभता [६२,५०० प्रति हेक्टर] आणि अधिक उत्पादनासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ विकसित १.२० मीटर X ०.४० मीटर आकाराच्या फुले पीव्हीसी भात लावणी चौकटीची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१५

यंत्राची वैशिष्ट्ये -

- चारसुत्री तंत्रज्ञानातील १५ सें.मी. २५ सें. मी. अंतरावर पुर्नलागवड करणे सोईचे होते
- ब्रिकेट [गोळ्या] खतांचा वापर सुलभतेने करता येतो.
- नेहमीच्या पध्दतीपेक्षा ५-६ मजुर प्रति हेक्टरी बचत होते व उत्पादनात ३०-३५ टक्के वाढ होते
- शेतकऱ्यांना वापरण्यास सोपी, हलकी व कमी खर्चाची आहे.

ट्रॅक्टरचलित ऊस बांधणी यंत्र -

शिफारस - ऊस पिकात ४ किंवा ५ फुटाची सलग लागवड तसेच २.५ X ५ फुट जोड ओळ लागवड पध्दतीत ऊसाची मोठी बांधणी करण्याकरीता वसंतदादा शुगर इन्स्टिटयुटने विकसित केलेल्या ५० अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरचलित बांधणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१५

यंत्राची वैशिष्ट्ये -

- ऊस पिकात १२० सेंमी, १५० सेंमी सलग लागवड व ७५ सेंमी १५० सेंमी जोडओळ लागवडीत मोठी बांधणी करण्यासाठी उपयुक्त
- एका दिवसात दोन हेक्टर क्षेत्रावरील ऊसाची मोठी बांधणी करता येते.
- मनुष्यबळाद्वारे केल्या जाणाऱ्या मोठ्या बांधणी खर्चाच्या तुलनेत ६६ टक्के बचत व बैल औजाराद्वारे केल्या जाणाऱ्या बांधणी खर्चाच्या तुलनेत ५४ टक्के बचत होते.

ट्रॅक्टरचलित फुले बंदिस्त वाफे तयार करण्याचे अवजार -

शिफारस - महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या ट्रॅक्टरचलित फुले बंदिस्त वाफे तयार करणाऱ्या अवजाराची शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१६

वैशिष्ट्ये -

- हायड्रॉलिक यंत्रणेच्या सहाय्याने २ मी. रुंदीचे बंदिस्त वाफे तयार करता येतात.
- वाफयांची लांबी आवश्यकतेनुसार बदलता येते.
- जलसंधारणासाठी अतिशय उपयुक्त यंत्र.
- ३५ अश्वशक्तीच्या ट्रॅक्टरद्वारे सहज चालविता येते.
- प्रक्षेत्रीय क्षमता ४.०० ते ४.५० हेक्टर प्रति दिवस

विद्युत मोटार चलित फुले बियाणे कवच फोडणी यंत्र -

शिफारस - हिरडा आणि रिठयाचे कवच फोडण्यासाठी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या एक अश्वशक्ती सिंगल फेजवर चालणाऱ्या विद्युत मोटार चलित फुले बियाणे कवच फोडणी यंत्राची शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१६

वैशिष्ट्ये -

- हिरडा व रिठा कवच फोडणीसाठी उपयुक्त
- एक अश्वशक्ती सिंगल फेज विद्युत मोटार चलित यंत्र
- कार्यक्षमता - १२५ ते १५० किलो ग्रॅम / तास
- औषधी बिया फोडण्यासाठी लागणा-या मजुरांची बचत करणारे यंत्र.

फुले शेवगा काढणी झेला -

शिफारस - महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या मनुष्यचलित फुले शेवगा काढणी झेल्याची शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१६

वैशिष्ट्ये -

- उंच झाडावरील शेवगाच्या शेंगा काढण्यासाठी उपयुक्त औजार.
- एका तासात २५० ते २८० शेंगा काढता येतात.
- शेंगाना इजा होत नाहीत.

फुले ऊस बेणे कापणी यंत्र -

शिफारस - ऊस रोपवाटीकेसाठी एक डोळ्याचे ऊसाचे बेणे मोठया प्रमाणावर कापण्याकरिता शक्तीचलित [१ अश्वशक्ती, सिंगल फेज विद्युत मोटार] "फुले ऊस बेणे कापणी यंत्राची" शिफारस करण्यात येते.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१७

वैशिष्ट्ये -

- ऊस रोप वाटीका तसेच मोठया प्रमाणात ऊस लागवड करणाऱ्या शेतकऱ्यांसाठी उपयुक्त
- शक्तिस्त्रोत - १ अश्वशक्ती सिंगल फेज विद्युत मोटार
- एक डोळ्याचे ऊसाची बेणे कापण्याची क्षमता - ६६५० नग / तास
- एका वेळी चार मजूरांच्या सहाय्याने या यंत्राने बेणे कापणी करता येते
- ऊस बेण्याची लांबी ४० ते ७० मि.मि. ठेवता येते.

ट्रॅक्टरचलित फुले ऊस रोपे लागवड यंत्र -

शिफारस - ऊस रोपांची लागवड करण्यासाठी ट्रॅक्टरचलित "फुले ऊस रोपे लागवड यंत्राची " शिफारस करण्यात येत आहे.

प्रसारणाचे वर्ष - २०१७

वैशिष्ट्ये -

- एक तासात ०.२० हेक्टर क्षेत्रावर लागवड करता येते
- प्रक्षेत्रिय कार्यक्षमता ८५ टक्के
- एकूण लागवडीच्या खर्चात पारंपारिक पद्धतीपेक्षा ६२ टक्के बचत होते.

१. ट्रॅक्टरचलित ज्योती कांदा रोपे लागवड यंत्र -
२. स्वयंचलित लसूण घास कापणी यंत्र -
३. ट्रॅक्टरचलित फुले सरीवरंबा बहुपीक टोकण यंत्र
४. १८ अश्वशक्तीच्या वरील ट्रॅक्टरचलित फुले ऊस आंतरमशागत यंत्र
५. बहुउद्देशिय फुले शेती यंत्र -
६. ट्रॅक्टरचलित फुले मोल नांगर -
७. पॉवरटिलर चलित फुले बहुपीक टोकण यंत्र-
८. कमी अश्वशक्ती (< २५) ट्रॅक्टरचलित फुले बहुपीक टोकण यंत्र -
९. बैलचलित फुले ऊस आंतरमशागत यंत्र -
१०. मानचलित फुले बिया फोडणी यंत्र
११. मानचलित फुले ज्वारी काढणी यंत्र
१२. फुले कडबा कुट्टी यंत्र -
१३. फुले पीव्हीसी भात लावणी चौकट -
१४. ट्रॅक्टरचलित ऊस बांधणी यंत्र -
१५. ट्रॅक्टरचलित फुले बंदिस्त वाफे तयार करण्याचे अवजार
१६. विद्युत मोटार चलित फुले बियाणे कवच फोडणी यंत्र -
१७. फुले शेवगा काढणी झेला -
१८. फुले ऊस बेणे कापणी यंत्र -
१९. ट्रॅक्टरचलित फुले ऊस रोपे लागवड यंत्र -